09/08/2020

Μάρκος Μπότσαρης, μια αγνή μορφή της ελληνικής επανάστασης

/ Ιστορία - Εθνικά Θέματα

Ήταν 9 Αυγούστου του 1823 όταν ο Μάρκος Μπότσαρης, λαβωμένος, άφηνε την τελευταία του πνοή.

Ο Μάρκος Μπότσαρης (1790 – 1823) μια από τις αγνές μορφές της ελληνικής επανάστασης που θυσίασε ακόμα και τη ζωή του για της πατρίδος την ελευθερία. Έλληνας στρατηγός, ήρωας της επανάστασης του 1821 και καπετάνιος των Σουλιωτών. Γεννήθηκε στο Σούλι και ήταν ο πέμπτος γιος του Κίτσου Μπότσαρη και της Χριστίνας Παπαζώτου-Γιώτηο. Ύστερα από την πτώση του Σουλίου, πήγε στην Κέρκυρα μαζί με άλλους Σουλιώτες όπου κατατάχτηκε ως υπαξιωματικός στο σώμα των Ηπειρωτών και Σουλιωτών που συγκρότησαν οι Γάλλοι. Το 1814 ανταμώθηκε από τον Καραϊσκάκη, ο οποίος τον μύησε στη Φιλική Εταιρία.

Το 1813 επέστρεψε στην Ήπειρο και μετά τη δολοφονία του πατέρα του από τον

αρματολό Γώγο Μπακόλα τον Ιανουάριο του 1814 εγκαταστάθηκε με την οικογένειά του στον Κακόλακκο Πωγωνίου, όπου διορίστηκε αρχηγός της περιοχής από τον Αλή Πασά. Τον ίδιο χρόνο μυήθηκε στη Φιλική Εταιρία από τον Καραϊσκάκη. Το 1820, μαζί με τον θείο του Νότη και άλλους Σουλιώτες, πολέμησε στο πλευρό των σουλτανικών δυνάμεων, που πολιορκούσαν τον ανυπάκουο Αλή Πασά στα Ιωάννινα, έχοντας λάβει την υπόσχεση ότι θα ξαναγυρνούσαν στην πατρίδα τους.

Βλέποντας ότι οι Τούρκοι αθετούσαν την υπόσχεσή τους, ο Μπότσαρης ήρθε σε συνεννόηση με τον Αλή Πασά και του ζήτησε τον επαναπατρισμό των Σουλιωτών, με αντάλλαγμα τη βοήθεια τους στον αγώνα του εναντίον των στρατευμάτων του Σουλτάνου. Η σχετική συμφωνία υπογράφηκε στις 15 Ιανουαρίου 1821. Πρώτη του επιτυχία ήταν η νίκη στους Καμψάδες και στα Πέντε Πηγάδια και η κατάληψη των φρουρίων της Ρηγιάσας και της Ρινιάσσας.

Με την έκρηξη της Επανάστασης, ο Μάρκος Μπότσαρης πήρε μέρος στις νικηφόρες μάχες στο Κομπότι της Άρτας (3 Ιουλίου 1821) και στην Πλάκα (Σεπτέμβριος 1821) εναντίον του Τοπάλ Αλί Πασά και στα Δερβιζανά εναντίον του Τουρκομακεδόνων του Καπλάν Μπέη (12 Οκτωβρίου 1822). Στις 12 Νοεμβρίου 1821 συμμετείχε στην πολιορκία και την άλωση της Άρτας (17 Νοεμβρίου 1821).

Επίσης έλαβε μέρος στη μάχη του Πέτα που κατέληξε σε καταστροφή, ενώ βρέθηκε μεταξύ των υπερασπιστών του Μεσολογγίου στην πρώτη του πολιορκία στα τέλη του 1822, όπου παρασύροντας τους Τούρκους σε πλαστές συνομιλίες έδωσε χρόνο στους πολιορκημένους να ενισχύσουν τις οχυρώσεις. Τα Χριστούγεννα υπερασπίζεται με 35 άνδρες το τείχος της πόλης από τα στρατεύματα του Ομέρ Βρυώνη. Τραυματίστηκε στη παλάμη του, αλλά νίκησε. Τότε με παρέμβαση του Κώστα Μεταξά του έδωσαν τον τίτλο του αρχιστράτηγου της Δυτικής Στερεάς Ελλάδας. Μάλιστα το γεγονός αυτό προκάλεσε την αντιζηλία των άλλων οπλαρχηγών κάτι το οποίο εξόργισε τον Μπότσαρη, ο οποίος μπροστά τους έσκισε το χαρτί του διορισμού του λέγοντας: «Όποιος είναι άξιος παίρνει το δίπλωμα αύριο μπροστά στον Πασά!». Αυτή η μεγαλοπρεπής πράξη του αποδεικνύει την ανιδιοτέλεια του και την αγάπη του για την πατρίδα.

Το καλοκαίρι του 1823 προσπάθησε να ανακόψει το δρόμο στα τούρκικα στρατεύματα που επέδραμαν προς την δυτική Ρούμελη. Τη νύχτα της 8ης Αυγούστου, επικεφαλής 350 Σουλιωτών, επιτέθηκε κατά των 5.000 Τουρκαρβανιτών μισθοφόρων του Μουσταφά Πασά, που είχαν στρατοπεδεύσει στο Κεφαλόβρυσο του Καρπενησίου, στη μάχη που έμεινε γνωστή ως Μάχη του Κεφαλόβρυσου. Παρά τον αρχικά ελαφρύ τραυματισμό, συνέχισε να πολεμάει και κατάφερε να νικήσει τον Μουσταή. Όμως μια τουρκική σφαίρα τον βρήκε στο μάτι.

Τότε οι Σουλιώτες, αν και νίκησαν, διέκοψαν τον αγώνα για να παραλάβουν τον νεκρό αρχηγό τους και τα λάφυρα. Μεταφέροντας τον νεκρό προς το Μεσολόγγι όπου τελικά τον ενταφίασαν, σταμάτησαν για λίγο στον νάρθηκα της Μονής Προυσσού όπου ευρισκόταν ο Καραϊσκάκης κατάκοιτος. Αυτός τον ασπάστηκε λέγοντας «Άμποτε ήρωα Μάρκο, κι εγώ από τέτοιο θάνατο να πάω».

Ο νεκρός μεταφέρθηκε στο Μεσολόγγι με θριαμβική πομπή που περιγράφει ο Πουκεβίλ. Του θριάμβου προηγούνταν Τούρκοι αιχμάλωτοι, ακολουθούσαν οι αιχμαλωτισμένοι ίπποι των αξιωματικών με πολύτιμα επισάγματα και πενήντα τέσσερις σημαίες των εχθρών. Ο νεκρός Μάρκος ήταν καλυμμένος με κυανή χλαμύδα. Ακολουθούσαν τα λάφυρα που ήταν ζώα, όπλα, σκηνές, πολεμοφόδια και άλλα στρατιωτικά εφόδια και το ταμείο των εχθρών. Η κηδεία ξεκίνησε το απομεσήμερο, από το οίκημα του Επάρχου Κωνσταντίνου Μεταξά, για να δειχθεί ότι τον κηδεύει το Έθνος. Η επικήδεια τελετή έγινε στον ναό Αγίου Νικολάου των προμαχώνων. Για τον θάνατο του Μπότσαρη γράφηκαν πολλά έντεχνα ποιήματα και δημοτικά τραγούδια. Μεταξύ των άλλων ο Δ. Σολωμός έγραψε ποίημα όπου παρομοιάζει την συρροή των Ελλήνων στην κηδεία του Μπότσαρη με την συρροή των Τρώων στην ταφή του Έκτορα.

«Εις Μάρκο Μπότσαρη»

Η Δόξα δεξιά συντροφεύει
Τον άντρα που τρέχει με κόπους
Της Φήμης τους δύσβατους τόπους,
Και ο Φθόνος τού στέκει ζερβιά,
Με μάτια, με χείλη πικρά·

Αλλ’ όποτε η μοίρα του γράψη,
Τον δρόμον του κόσμου να πάψη,
Η Δόξα καθίζει μονάχη
Στην πλάκα του τάφου λαμπρή,
Και ο Φθόνος αλλού περπατεί.

Στην πλάκα του Μάρκου καθίζει
Η Δόξα λαμπράδες γιομάτη·
Κλεισμένο για πάντα το μάτι,
Οπούχε πολέμου φωτιά·—
Ελάτε ν’ ακούστε, παιδιά!

Σοφοί λεξιθήρες, μακρία —
Μη λάχη σας βλάψω τ’ αυτία·

Τρεχάτε στα μνήματα μέσα
Και ψάλτε με λόγια τρελά· —
Ελάτε ν’ ακούστε, παιδιά!

Το λείψανο πούχε γλιτώσει
Ο Πρίαμος με θρήνους, με δώρα,
Εγύριζε οπίσω την ώρα
Που πέφτει στην όψη της γης
Το φως το γλυκό της αυγής.

Εβγήκαν μαζί της θλιμμένης
Τρωάδας απ’ όλα τα μέρη
Γυναίκες, παιδάκια και γέροι,
Θρηνώντας, να ιδούν το κορμί
που χάνει γι’ αυτούς την ψυχή.

Κλεισμένο δεν έμεινε στόμα
Απάνου στου Μάρκου το σώμα·
Απέθαν’, απέθαν’ ο Μάρκος·
Μια θλίψη, μία άκρα βοή,
Και θρήνος και κλάψα πολλή.

.....

Παρόμοια ηχώ θα λαλήση,
Του κόσμου την ύστερη μέρα,
Παντού στον καινούριον αέρα·
Παρόμοια στους τάφους θα εμβή,
Να κάμη καθένας να εβγή.

(Πηγή: sansimera.gr)